

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentlen levelek csak ismert kezektől fogadhatnak el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknel: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy disztribúcióval vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyszög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Husz év.

E lapok t. olvasói a „Zemplén” mult számából már értesültek arról, hogy Nemes Lajos kir. tanácsos, vármegyénknek általánosan tisztelt és szeretett tanfelügyelője, folyó hó 10-én töltötte be 20 éves tanfelügyelői működését.

Husz évvel ezelőtt nekem jutott a szerencse a vármegyei népnevelés terén fontos mozzanatot jelző örvendetes hirt, az új tanfelügyelő kinevezését e b. lapokban méltatni.

Figyelemmel kísertem a jeles tanférfiuból lett tanfelügyelő első működését. Alkalmam volt látni, hogy mit akart, mit tervezgetett az iskolák és tanítók javára; mint buzgólkodott, mint lelkesült azért az ügyért, melynek ő hivatott apostola. Lángoló buzgalommal fogott a vármegyékben akkor hanyatlásnak indult népoktatásügy újjászervezésének nehéz munkájához. Finom és tapintatos bánásmódjának csakhamar sikerült kiegyenlíteni az itt-ott mutatkozó ellentéteket, — minderről azonban más alkalommal fogok megemlékezni.

Most Nemes Lajos kir. tanfelügyelőnek 20 éves áldásos munkálkodását *száraz*) statisztikai adatokban* akarom kifejtetni.

E célból hasonlitsuk össze vármegyénknek két évtized előtt volt iskolaügyi állapotait a vármegye mostani tanügyi állapotát feltüntető adatokkal.

*) Sőt inkább: a számok, jelen esetben is, cselekedetek, melyek minden szónál élénkebben és ékebben beszélnek. Szerk.

TÁRCA.

Levél egy barátnőmhöz.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Kedves Mariska!

Azt kérde, hogy vagyok?

Bizony magam sem tudom. Ugy el vagyok fásulva, valami olyan kellemetlen, nyomasztó érzés vesz rajtam erőt, oly minden remény nélküli életunalom öl, hogy bizony mondom, ha valami szerencsétlenség fog velem történni, nem lesz esoda.

Sokszor azt gondolom, meg kell örülnöm, s meg esik, hogy hangos magán-beszélgetésen kapom rajta magam.

Hogy miért van ez? Nem tudom.

Annyi véghetetlen gond nyomja vállamat, hogy lehetetlen alatta össze nem roskadnom.

Nekem nem adatott az életben az, hogy nyomorúságomban vigasztaló osztályostársat nyerjek.

Nekem mindenben és mindenütt csak a teher, csak a gond, csak a mellőzés jutott, és így magamra hagyva nem esoda, ha eszemet, vagy? . . . de minek mondjam, hiszen nincs a ki engem megértsen.

Száz gondolat kergeti agyamban egymást, s nem vagyok képes egyet megfogni.

Végig gondolok életem legutolsó 10 évén. Mit talállok benne? Csak fergeteget, vihart. Seholy

Fontos, a nagy közönséget is érdeklő számok ezek, mert mintegy kézzelfoghatóan demonstrálják, mily nagy haladást tett vármegyénk népoktatásügye a lefolyt 20 év alatt?

Megjegyzem, hogy Zemplén-vármegye népoktatásának statisztikájából a husz év előtti és jelenlegi főbb adatokat óhajtom csupán a jelzett célból szembeállítani egymással.

1880-ban az összeírott tankötelesek száma 45,032 re rugott és pedig volt 32,486 mindennapi és 12,546 ismétlő iskolaköteles. Most a tankötelesek száma 59,245 és pedig 43,732 mindennapi és 15,513 ismétlő tanköteles van összeírva.

Husz évvel ezelőtt a mindennapi iskolakötelesek közül 23,979, az ismétlő iskolakötelesek közül pedig 5752 gyermek járt iskolába. Ezeket kívül középiskolákba járt 312 tanköteles. Iskolázta tatást nyert tehát összesen 30,043 gyermek. Most iskolázásban részesül a mindennapi iskolakötelesek közül 34,877, az ismétlő iskolakötelesek közül 7608. Ezen kívül közép-, felső nép- és polgári iskolába jár összesen 903 tanköteles, mely számok összege 43,388. E kedvező eredményt a tanfelügyelő és a hatóságok erélyes és tapintatos intézkedéseinek tudható be, mert sok helyen még ma is a nép általános szegénysége és nyomorúsága a kényszeroktatás keresztülvitelének legnagyobb akadályja.

Az iskolakötelesek befogadására husz évvel ezelőtt volt a vármegyében 457 elemi iskola, ezek közül állami tizenegy; most van 434, ezek közül állami 34. Sajnos, hogy az iskolák számára nézve csökkenés mutatkozik. A tanfelügyelő már régen megtette a szükséges intézkedéseket a baj orvoslására, vármegyénkben jelen-

egy pont, hol háborgó indulataim megnyugvást találnának. Mindenütt sivar feketeség, minden fény nélkül.

Csalódás, csalódás után. Törekvéseim siker nélküliek. Családom létfenntartásáért folytatott nehéz küzdelmeim épen családom részéről vétetnek legkevésbébe.

Nincs senkim, aki örületes gondjaim közepett csak egy vigasztaló szóval bátoritana.

Nincs senkim! Nincs

Sokszor eltépelődöm, hogy érdemes-e nekem ezt s kínóktól terhes életet hordozni?

Van célja az én életemnek?

A közéletben kihasználják tudásomat, s mellőztem.

Családomban nem mint családapa szerepelek, hanem mint család fentartó, mint kenyérkereső.

A közéletben szükségből, mint munkagépet becsülnek, hogy ne mondjam türnek, — a családom pedig félti bennem a mindennapi kenyerét.

Önzés, mindenütt csak önzés.

A közéletben, ha nem volnék munkaerő, semmibe sem vennének, — s nos a családom? ha nem tudnék kenyeret adni, hát itt is vége volna az irántam való érdeklődésnek.

Feketeség, mindenütt csak feketeség!

Az egész életemen ez vonul végig.

Még az anyám is csak azért vonzódt hozzám, mert korán megtudtam a kenyeremet keresni.

Soha senki engem azért, mert az vagyok a ki, vagyis önmagamért nem szeretett.

leg ugyanis nem kevesebb mint hetvenhét 400 fős tanítói állás van szervezve, melyek tanítóhiány miatt be nem tölthetők. A vármegyében működő 434 elemi iskola közül van most 268 mellett általános, kettő mellett gazdasági irányú ismétlő-iskola. Az iskolai elüljárók és tanítók utasítva vannak, hogy az ismétlő-iskolákban a legnagyobb gondot fordítsák a gazdasági ismeretek közlésére.

Husz évvel ezelőtt a magyar iskolázók száma volt 11,468, a mult iskolai évben pedig magyar volt 21,163 gyermek. A magyar tanulók száma tehát majdnem megkétszereződött!

Nagyon örvendetesek az adatok a magyar tanítás-nyelvel bíró iskolákra nézve is. Husz év előtt magyar volt a tanítás nyelve 191 iskolában, a jelenben már tisztán magyar nyelven foly a tanítás 303 iskolában. Ezek az adatok fényesen bizonyítják, mennyire haladt vármegyénkben a népoktatásnak magyar nemzeti szellemben való fejlődése.

Oktatói képességgel bírta a magyar nyelvet husz év előtt 478 tanító közül 395, most e szám (a jelenben működő 513 tanító közül) 488-ra emelkedett. E szerint a vármegye területén most csak 25 tanító van (1 ág. ev., 3 rk. és 21 gk.), kik a magyar nyelvet oktatóképeséggel nem bírják.

Nagy, dicséretreméltó javulást észlelünk, ha a felekezeti tanítóknak husz év előtt volt sanyaru fizetéseit a mostani helyzettel összehasonlítjuk. Akkor csak kevés felekezeti tanító fizetése ütötte meg a törvényes mértéket, most e tanítói fizetéseknek a törvényt szabta összegre való felemelése napirenden van. A mult évben ugyanis nem kevesebb, mint 290 zemplén-vármegyei felekezeti tanító fizetését rendezték

Mindenütt volt valami mellékes cél, valami mellékgondolat.

Pedig úgy vágyódom egy kis világgossá után, a szeretetnek csak egy sugara után vágyom, hadd melengetné megfagyott lelkemet. Mily boldogság lenne ez!

Boldogság?!

Ugyan mi lehet ez? Van a földön boldogság is? En nem hiszem.

Sokat olvastam az életben, többek közt a boldogságról is. De mindeddig fogalmat nem birtam magamnak róla alkotni.

Akinék sok pénze van, azt mondják róla boldog ember.

Hogy milyen lehet ez az állapot, soha nem tapasztaltam.

Azt mondják van családi boldogság is.

Miből áll ez?

A szorosán vett család áll: apából, anyából és a gyerekekből. Ez utolsó feltételezi a két elsőt, de a két elsőből, nem szükségképp következik a harmadik.

Apa és anya még nem család, mert a család fogalma többet feltételez mint kettőt. Apa és anya magukban mint férj és feleség a házastárs fogalma alá tartoznak — igen gyakran ház nélkül.

Apa, anya és csak egy gyermek is, már család, még pedig kis család, amely idővel nagy családdá nőheti ki magát, vagyis a család szaporodik.

A családot és így a családi boldogságot ekként a gyermek hozván létre, szükségképp következnék, hogy minden, gyermekkel bíró apa

állami segítséssel az 1893. évi XXVI. t. c. alapján. A 290 tanítói állás között 272 van, melyen 400 ftig, 20 pedig, melyen 300 ftig van a tanítói fizetés állami segítséssel kiegészítve. Az e célra eddig részint megadott, részint kiutalt állami szubvenció 51.143 ft 74 krra rug!

Ha végül a zemplén-vármegyei husz év előtt volt izz. népnevelés állapotát a maival összehasonlítjuk, kellemesen lephet meg bennünket az e téren tapasztalt előmenetel is. Hisz 1879. még a vármegye székhelyén is több izz. zugiskola volt, a melyekbe körülbelül 200 gyermek járt, kik még a magyar olvasás-írást sem tanulták! S mily sanyaru állapotban volt a Felvidék izz. iskolaköteleseinek neveltetése! A népnevelés barátja undorral fordult el az akkor ott divott zugiskolai rendszertől. Voltak izz. gyermekek, sok ezer számra menők, kik azt sem tudták, van-e magyar nyelv a világon; minden egyébre tanították őket, csak arra nem, melyik haza az, melynek létüket köszönhetik. De kir. tanfelügyelőnk a nyolevanas évek elején a legnagyobb szigorral látott hozzá a zsidó zugiskolák elfojtásához. A kitartó buzgóság meg is hozta a maga gyümölcsét, mert most zsidó zugiskolának a hírét sem halljuk.

Az itt közölt adatok, azt hiszem, eléggé bizonyítják, hogy vármegyénk Nemes Lajos kir. tanácsos tanfelügyelőnek 20 éves működése alatt nagyot haladt a népoktatás terén. A szép eredmény elérésében a legérdemesebb rész őt illeti.

A jó Isten adjon neki erőt, hogy azt a csendes zajtalan hangya-munkát, mely a tanfelügyelőnek oly nemes hivatása, vármegyénk, szeretett hazánk s nemzetünk javára még sokáig végezhesse!

Knopfler Sándor.

Népünk érdekében.

Nagytevékenységű ministerünknek a közoktatásügyi tárcza közelmúlt tárgyalásán elhangzott nagyszabású programjából örömmel és jóleső megnyugvással értesültünk mind ama tervokról és irányzatokról, a mik kulturális életünknek a jövőben leendő mennél hatásosabb előmozdítását munkálni hivatva vannak.

Bár tudományos intézeteink, a képzőművészet, a középiskolai tanítás már eddigelé is kiállják a versenyt a kulturálistokkal: közoktatásügyi ministerünk nemes ambíciója odairányul, hogy, a mutatkozó hiányokat eloszlatva, ezeket a tökéletesség lehető fokára, az idealizmus magaslatára emelje.

Sötétebb s kevésbé vigasztaló azonban a

és anya boldog, míg a gyermektelen apa és anya boldogtalan.

Az én tapasztalatom szerint a családi boldogsághoz sok más egyéb is kell, mint gyermek.

Espedig első sorban, egy kimeríthetetlen pénzesz erszény. Espedig azért első sorban, mert a hol ez meg van, ott nincs gond, nincs nélkülözés, nincs nélkülözésekből folyó elégedetlenség. Az elégedetlenség, már magában véve boldogtalanág is.

Az erszény tartalma és a gyermekek száma nem állanak egymással egyenes arányban.

Minél inkább fogy az erszény tartalma és minél inkább nő, illetve szaporodik a család, a boldogság annál valószínűtlenebb és minél inkább nő a vagyon és a család nem tulterjedő, a boldogság annál valószínűbb.

Tehát van valószínű és valószínűtlen boldogság. Abszolút boldogság pedig nincs.

Pénz magában nem boldogság.

Család magában vagyon nélkül?

Az ilyen családi boldogságra kár a szót vesztegetni.

Ha egy család boldog, a vagyonos család boldogabb és minél nagyobb a vagyon és minél több tagból áll a család, a boldogságnak is annál nagyobbak kellene lennie, egészen a végtelen szuperlatívuszig.

De az életben ez nem így van.

Nincs absolute igaz, nincs absolute boldog. Igaznál van igazabb, boldognál van boldogabb, legboldogabb, legeslegboldogabb.

Az igaznál több az igazabb, a boldognál több a boldogabb. Tehát nincs absolute igaz, nincs absolute boldog — és így, miután az igaz-

kép, mely a kulturának egy másik ágát, népnevelésünket ábrázolja. Mert eltekintve attól, hogy az ország igen sok községében nincs iskola, a meglevők között is nagy azoknak a száma, melyek a haza nyelvének sikeres tanítása tekintetében a követelményeknek meg nem felelően — nem létezőknek tekinthetők.

Még elszomorítóbb a népnevelésnek a kisdedovóba járn köteles gyermekek oktatására vonatkozó része. Ezek a közművelődésnek, úgyszólván, mostoha gyermekei, bárha fontosságukat úgy a magas kormány, mint a művelt társadalom is elismeri.

Folyó évi július hó 1-én lesz 74 éve annak, hogy a kisdedovók nagynevű s áldott emlékü alapítója, Brunszvik Teréz grófnő, az első ovót Budán megalapította, illetve megnyitotta. S amily hamar követte ennek megnyitását több más emmü iskola, éppoly arányban stagnál az érdeklődés az újabb időben ez intézmény iránt.

Az 1891. április hó 28-án szentesített XV. törvényekkel rendel úgyan, hogy minden olyan községben, hol legalább is 30 ovóba járn köteles gyermek van, ovó; ahol pedig annyi nincs, ott legalább is nyári menedékhely állítandó fel; e törvény azonban eddigelé csak papiroson van. Okai ennek: az állam kedvezőtlen pénzügyi viszonyai, az adózó népnek több irányban való megterhelése s végre a társadalom tehetős elemeinek — tisztelet a kivételnek — lanyha érdeklődése.

Pedig a magyar nyelv terjesztésének s általában a nemzeti egység megteremtésének legbiztosabb alapjai a nemzetiségi vidékeken, illetve az idegen ajku községekben felállítandó kisdedovók lennének. A közoktatásügyi költségvetés tárgyalása során említett az a sajnos jelenség, amely szerint 302 tanító nem tanította sikerrel a magyar nyelvet, talán nem mindenütt hazafiatalanságnak, mint inkább ama alig leküzdhető nehézségeknek tudandó be, amik, az előkészítő kisdedovók hiányában, az idegen ajku s a magyar nyelvet csak hiréből ismerő gyermekek tanításánál elébe tornyosulnak.

A magyar nyelvnek az idegen ajku iskolákban való sikeres tanítása tekintetében számbavehető eredményről, csekély véleményem és tapasztalatom szerint, csak ott lehet szó, ahol a gyermekek e nyelv iránt való érdeke, vagy a kedvező helyi viszonyok, pl. a közelebbi városokkal való gyakori érintkezés folytán, némikép ki van fejlesztve, vagy pedig erre a kisdedovó már előkészítette.

A teljesen készületlen, majdnem félvad gyermekekkel — akik a magyar nyelvről csak annyi fogalommal birnak, akáresak a kinairól — a hazai nyelvet elsajátíttatni szizifuszi munka. Az eredmény, melyet a tanító legodaadóbb szorgalma, megfeszített munkája mellett a 8—9 havi szorgalmi idő alatt elér, nagyrészt tönkresilányul a 3—4 havi szünet alatt, amikor is a gyermek egy szót sem hall magyarul.

Zemplén-vármegyének tót és ruthén ajku népe nem hogy idegenkednék az édes hazai nyelvtől, sőt legfőbb óhaja, hogy azt elsajátíthassa. E vágyának rugója nemesak a beléoltott hazafias érzés, de a mindennapi életből eredő szükségérzet is.

Lángbuzgalmu kultusz-ministerünk sajnálatlall konstatálja, hogy az óvóiskolákra csak 16,000 forintja van. Ha valahol, itt lenne szükség tehát egy erős „társadalmi akcióra”; mert

ságnak alapfogalma az igaz, a boldogságnak alapfogalma a boldog, nincs abszolút igaz boldogság sem.

Tehát hamis boldogság is van?

No az életben ez a legvalószínűbb.

A vagyon és a gyermek abszolút boldogságot nem képezvén, önkéntelenül támad bennem az a kérdés: mi szükséges tehát a családi boldogsághoz?

Az én nézetem szerint a férj és feleség között fennálló önzetlen szeretet, egyetértés, kölcsönös megbecsülés, hűség, az ezekből keletkező bensőséges bizalom, a közös sorsban való megnyugvás, az adott helyzettel való megelégedés azok a kellékek, melyek a családi boldogságot vagyon nélkül is szilárdá tehetik.

Nálam a gyermekeken kívül mindezek hiányzanak.

Azt kérdezheted, hogy miért mondom én el mindezeket teneked.

Az emberi nem természetében fekszik a közlekenység. Vannak ugyan magába zárkózott természetű emberek, de az ilyenek életében is vannak pillanatok, amidőn szívük titkait, önkénytelenül és leplezetlenül, feltárják.

En sem tartozom a fecsegők közé, de olyan jól eső megnyugvást érzek, hogy gondolataimat veled közölhettem. Avagy te sohasem éreztél olyan valami benső megnyugvást, amikor bánataidat bizalmasan kitérhattad. Vagy talán neked bánatod nem volt sohasem?

Ha nem volt: ne is legyen soha.

B. Károly.

hiszen nemesak az államnak, de édes mindnyájunknak is érdeke, hogy idegen ajku s velünk nap-nap mellett érintkező honfitársainkat nemesak a hazafias érzés, de az egységes nyelv révén is magunkhoz kapcsoljuk.

De a kisdedovók tömegesebb létesítését kívánja a humanizmus is. Földmívelő népünk, hogy élelmét megkereshesse, kénytelen gyermekeit a szorgos munka idején magukra hagyni. Hány esik a kutba, hányat mar meg a veszett kutya, hány okoz tűzvészt s ebben megfullad. Dömötör Géza „A kisdedovás ügye Európa főbb államaiban” című művében említi, hogy Magyarországon az 1887. évben kis gyermekek 210 tüzészet ideztek elő; elégett 729 ház, 631 gazdasági épület, bennégett 15 ember, s 1013 háziállat s az elégett tárgyak értéke: 459,954 forint volt!

Ez is mutatja, mily sürgős ez intézetek számának emelése.

Ezt azonban az állam jelenben való kedvezőtlen pénzügyi viszonyai között csak a társadalom eszközölheti. Keljenek fel tehát ennek művelt elemei nemes versenyre. Hozzon áldozatot ki-ki tehetsége szerint. Különösen pedig mi, zempléni, támogassuk nemes törekvésében a magyar nyelvet és népnevelést terjesztő vármegyei egyesületünket, mely már eddig is ritka buzgalmat fejtett ki e téren a kisdedovók létesítésével s a magyar nyelv tanításában kitűnt tanítók jutalmazásával.

Csakis így lehet virágzó s versenyre képes kulturális életünk — az egész vonalon!

Andrejczó János,

m.-esemeriyei gk. lelkész.

Nyilt Levél*)

a kassai kereskedelmi- és iparkamarához vidéki pénzügyintézeteink reformálása ügyében.

Aki figyelemmel kísérte szakirodalmunkat, tudhatja, hogy már évek óta hangoztatják vidéki pénzügyintézeteink reformálásának szükségét, de soha e törekvés még oly arányokat nem öltött, mint mostanában, midőn valószínűleg az utóbbi idők sajnos eseményeinek behatása alatt e kérdés a közvéleményt is élénken foglalkoztatja, elannyira, hogy napi lapjaink is már mintegy állandó rovatban taglalják azt.

E nagyjelentőségű és közzgazdasági szempontból különösen óriási fontossággal bíró kérdés megoldására nézve most javaslatot javaslatot ér. Éppenséggel nem tartozik a ritkaságok közé, hogy valamely lapnak egy és ugyanazon számában, különböző helyen lévő pénzügyintézetek vezetőitől, a legellentétebb javaslatok mellett, a legellentétebb véleménynyilvánítások kerülnek kifejezésre. Mindenki a maga szempontjából ítéli meg a helyzetet és lehetőleg saját helyi viszonyaihoz és körülményeihez igyekszik javaslatait illeszteni.

Bajos volna ezekkel egy hirlapi cikkely szűk keretében foglalkozva, azok részletes megvitatására kiterjeszkedni. Ezt tenni különben most nem is lehet szándékom és ezuttal avval kapcsolatosan csupán azt akarom kiemelni, hogyha e sok oldalról felmerülő javaslatok között eligazodni bajos is, hogyha azok egymástól bármennyire eltérők is, annyi azonban mindannyiból kitűnik — és azt hiszem, e tekintetben nézeteltérés nincs is — hogy mindannyian elérkezettnek látják elvégre az időt a komoly cselekvésre, belátják és kifejezést adnak azon nézetüknek, hogy tennünk kell valamit; de, véleményem szerint, bármily irányu akciótól sikert csak akkor remélhetünk, eredményt csak úgy várhatunk, ha együttes erővel, egy akarattal és tömörülve haladunk kitűzött célunk felé.

Eppen e lap hasábjain ez ügyre vonatkozólag nem régen megjelent cikkelyemben jeleztem, hogy e cél megvalósíthatásának szempontjából egy országos pénzügyintézeti kongresszus eszméjét penditettem meg és miután ez eszme visszhangra talált: nagytekintélyű szakemberek támogatásával mozgalmat indítottunk annak keresztülvitelére nézve. E mozgalomhoz úgy a főváros, mint a vidék számos tekintélyes intézete csatlakozott.

Mi a takarékpénztárak reformálásának társadalmi uton való keresztülvitelét óhajtuk, célozzuk és tartjuk legmegfelelőbbnek. Mindameltett elodázhatatlanul szükségesnek látjuk a magas kormány támogatását is megnyerni, nehogy indítandó akcióink a kormány netalán más irányu intézkedései által esetleg kontrakarriztássák.

Minthogy pedig a legilletékesebb helyről nyert értesülesem szerint a kormány még nem döntött véglegesen arra nézve, hogy a vidéki pénzügyintézetek reformálását törvényhozási, avagy társadalmi uton szabályozza-e, azért e tekintetben tárgyalásaink folyamán abban állapotunk meg, miszerint az országos mozgalomra vonatkozólag további teendőinket a kormány döntésétől tesszük függővé.

Véleményem szerint azonban a tervezett

*) Mult számunkról lemaradt. Szerk.

Folytatás az I. mellékleten.

reformálás nagyfontosságú ügyének óriási szolgálatot tehetnek abban az irányban, ha addig is, míg a magas kormány e tekintetben végleges megállapodásra jut — ami a pénzügyminister ur öngyméltóságának egy ízben tett kijelentéséből következtetve előreláthatólag a társadalmi uton való szabályozás mellett fog szólni — a reformálás irányára vonatkozólag megállapodnánk és az egyöntetűség elérhetése szempontjából menél több intézet nézetét ösmerhetnénk, ha ez irányu előzetes tanácskozások folyamán leszűrődnének a vélemények és ezáltal mintegy előkészítenénk a talajt a további működésre; de egyszersmind óriási mértékben elősegítenénk és megkönnyítenénk a még további sok teendő néhez munkáját.

Nézetem szerint pedig legelső sorban a kereskedelmi és iparkamarát tartom legilletékesebbnek és leghivatottabbnak arra, hogy e közgazdaságilag oly kiváló, eminens jelentőségű ügyben a területén lévő pénzintézeteket mielőbb értekezletre hívja össze.

Mindezek előrebocsátása után bátor vagyok tehát a kassai tekintetes ipar- és kereskedelmi kamarának, mint *érdekeink megvédésére és előmozdítására hivatott testületnek* figyelmét e nagyfontosságú körülményre felhívni és tisztelettel arra kérni, hogy e tárgyban, más kamarák módjára, a területén működő pénzintézeteket *minél előbb* tanácskozányra összehívni méltóztatnék.

Ezáltal ezen, a közjót célzó ügy előmozdításának nagy szolgálat volna — nézetem szerint — téve és hisszük és reméljük, hogy a tekintetes kamarának sem elnöksége, sem pedig agilitásáról ösmert nagytehetségű titkára ez óhaj teljesítése elől elzárkózni nem fog.

Mád, 1899. április 12-én.

Wetterschneider Miksa,
takarékpénztári ügyvivő titkár.

Vármegyei ügyek.

A közig. bizottság legközelebb május hó 12-én tartja rendes havi ülését.

Kinevezések. A Kapás L. Aurél t. barátunk és munkatársunknak S.-A.-Ujhely r. t. város főjegyzőjévé történt megválasztása következtében megüresedett harmadik alszámvevői állásra Rimay Lehel árvaszéki ígatót, árvaszéki ígatóvá Bódy Károly tb. ellenőrt s pénztári első osztályu írnokot, első osztályu írnokká Szabó Sándor tiszti ügyészségi írnokot, ennek helyére második osztályu írnokká Hutter Kálmán t. ügyészi napdíjast, ki szolgálatát a pénztárhoz osztattott be, nevezte ki a főispán.

Jegyzői képesítő. A község-jegyzői szakképesség megbírlására alakított vármegyei küldöttség előtt f. hó 18-án öt jegyzőjelölt, névszerint Benyóvszky Barna yécesei, Breidswier Árpád gesztelyi, Horvát Armin v.-ujfalusi, Krajnyák Alfonz szinnai és Lebovics Mór b.-szentesi segédjegyző tett szóbeli vizsgálatot. Mind az ötöt képesítették — Krajnyák A.-t kiténtetással.

Rehabilitálva. Steiner József alsó-hrabóczi h. körjegyző, kit a kir. pénzügyigazgatóság intézkedése alapján a varannai járás főszolgabírája fegyelmi uton elbocsájtott a jegyzőségéből, most a vármegye alispánjának felmentő határozata alapján állásába visszahelyeztetett.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. apr. 15-étől apr. 22-éig a) házasságot kötött: — pár: b) kihirdettetett: 5 egyén: c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 15 esetben; d) elhalálozott: 8 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Spanyolországban a karlisták élénken mozogódnak. Céljuk forrongást, sőt forradalmat támasztani, hogy XIII. Alfonz király elűzetése után Don Carlos hg.-et ültessék a trónra.

Kínában a német hadihajók népe és a bent-szülöttek között fegyveres összetűzések vannak.

A Fülöpszigeteken hadállásaikból visszaszorították az amerikai csapatokat a filippinók.

Hirsch báróné, mint Párisból jelentették, végrendeletében negyven milliót hagyományozott osztrák és magyarországi jótékonyintézeteknek.

Hírek az országból.

Öfelsége a király Bécsből hosszabb tartózkodásra tegnap Gödöllőre érkezett, honnan többször berándul a székes fővárosba is és kihallgatásokat ad.

Emlékkünnep. Barsvármegye közönsége f. hó 19-én hazafias kegyelettel ünnepelte meg N.-Sallón a dicső honvédeknek 50 év előtt ottan vívott fényes győzedelmük emlékezetét.

A magyar gazdák érdekében intézkedett Hegedűs keresk. ügyi minister. hogy az ország gabonatermő vidékein 545 városba minden harmadik nap hivatalból megtáviratozzák a ministériomból a gabnaneműek aznapi tőzsdeárait s pedig ugy a budapesti, mint a bécsi gabonapiacról.

A t. Ház befejezte az 1899. évi állami költségvetés törvényjavaslatának tárgyalását.

Az országos képviselőválasztások érvényessége ügyében leendő kúriai bíráskodást tárgyaló törvényjavaslat már legközelebb a t. Ház napirendjére kerül.

Különfélék.

— Királyi adományok. Öfelsége a király, kabinet-irodája útján és főispánunk előterjesztésére, Szombathy Antal kolbásai lelkésznek 30 ftnyi, Vaskovics Antal lomnai lelkésznek 25 ftnyi, Mihalovics Péter bászka tanítónak 15 ftnyi, végül özv. Bohács Jánosné gálszécsi lakosnak 15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— Erzsébet-rend. Özv. Sennyei Pál br.-né öxiájának, mint annak idején már hírül adtuk, öfelsége a király a csillaggal díszített „Erzsébet-rend“-et adományozta. A rend keresztje és az ahhoz tartozó csillag f. hó 20-án érkezett le a főispánunkhoz átadás végett, a mi már meg is történt.

— Személyi hír. Horváth József árvaszéki elnök t. barátunk egészségi állapota, mint Budapestről írott leveléből örömmel értesültünk, a kiállott sikeres orvosi műtét után alaposan javul.

— Városi ügyek. Ujhely r. t. város képviselőtestülete e hó 25-én közgyűlést fog tartani. Erdekesebb tárgyai lesznek: a pénzügyi bizottság részéről bemutatott 1899. évi költségvetés, továbbá a közigazgatási és közrendészeti bizottság részéről szőnyegre kerülő és jóváhagyás végett bemutatandó szabályrendeletek tárgyalása.

— Husz év múltán. F. hó 16-án mult 20 éve, hogy a s.-a.-ujhelyi pósta- és táviróhivatal a kincstár vette át kezelésbe. Ebből az alkalomból ma egy hete, mint az évforduló napján — az „Öröknaptár szerint, 1879. április 16-ika szerdai napra esett — délután 5 órakor Rosznák Gyula hivatalvezető a szolgálatról szabad személyzet jelenlétében, mint egy családi körben, méltatta a nevezetes nap emlékét, egyszersmind ovációban részesítették Szendrei (Scholez) Mihály posta- és táviróaltisztet, mint a hivatal első személyzetének még ma is egyik serény, derék közegét, ki a s.-a.-ujhelyi magy. kir. pósta- és táviróhivatalnál egyhuzomban immár 20 éve szolgál. Rosznák Gyula egyben kifejezést adott az igazgatóság elismerő meglegedésének is, hogy t. i. Szendrei Mihály altiszt, ma már betöltött 20 éves levélhordói szolgálatát — terhes körülmények között is, — mert hiszen a legnagyobb felelősséggel járó pénzes leveleket hordja ki — mindenkor híven, példaadó szorgalommal és pontossággal végezte és így nemcsak felelősséggel és társainak, hanem a közönségnek nagy becsülését is kiérdemelte. — A pósta- és táv. hivatal tisztj. személyzete este a Friss H. étkezőjében sikerült banketet is rendezett, melyen családjaik nőtagjai, valamint az ünnepelt Szendrei Mihály altiszt is, mint meghívott, résztvettek. Az első fogásnál Szakács Gyula pósta-táv. tiszt mondott pohárköszöntőt, a távollevő Bene Róbert kassai pósta- és táv. igazgatóért üritvén poharát, a kihez legott üdvözlő sürgőnyt is menesztettek. Vágó Gyula áll. elemi iskolaigazgató Rosznák Gyulát, az ujhelyi p. és t. hivatal fejtét, — Madarassy Andor p. és t. főtiszt a jelenlevő hölgyeket éltette. — Matterny Andor p. és t. tiszt a szolgálatát 20 éven át híven teljesített Szendrei altisztért üritette poharát. — Azonkívül még számos sikerült pohárköszöntő hangzott el a banketen. Vacsora után legjobb kedvben reggelig tartott táncra perdültek a társaság tagjai Lukács és Dandás pompás zenéje mellett. — Tudósítónk referációját, melyet térszúke miatt rövidebbre kellett vennünk, a következő összehasonlítással végzi: 1879. év április 16-án kezdte meg működését a hivatal Balsay Jenő főtiszt alatt a következő segéd-személyzettel: Szakszon József tiszt, Karsa Bertalan tiszt, Vitányi Vince gyakorló, Jánossy Zsigmond gy. jelölt, Bereghy és Bianci altisztek, Scholez (most Szendrei) Mihály, Tóth József, Novotnyi József, Kovács János szolgák, Rechnitzer napdíjaszolgá. A létszám akkor tizenkét ember volt, most 36 egyén, a mi háromszorosa ugyan a 20 év előtt volt állapotnak, de koránt sincs természetes növekedésben a forgalom ará-

nyával, a mi a 20 év előtt volt állapothoz mérten némely irányban ötszörös, általában pedig több mint négyszeres fejlődést mutat.

— Aranymise Zimka János a kis-szebeni kegyesrendi társház tagja, tb. kormánysegéd, a s.-a.-ujhelyi k. r. gimnáziumnak 1849—60. években tudós tanára s utóbb a kis-szebeni gimnáziumnak 17 éven át volt igazgatója, K.-Szebenben f. hó 11-én tartotta aranymiséjét. A Kalazanci szellemű jeles piarista, ugy is mint az előkelően művelt társadalomnak kiváló tagja, mindenkor közszeretettel és a legszeleesebb körü tiszteletnek volt osztályosa. Most ünnepelt aranymiséje alkalmából tisztelő, szerető és hála tanítványai — kiknek száma légió és a kik közül már többen, sokan a közéletnek szereplő és irányadó egyénei, — az aranymise alkalmából tömegesen keresték fel üdvözlő iratokkal és sürgönyökkel nemcsak, de önzetlen szívből fakadt tiszteletük, szeretetük és hálaük élő tanubizonyosságul és hogy a „Zimka“ nevet megörökítsék „Zimka-alapítvány“-t létesítettek, melyet a kis-szebeni gimnáziumnak szántak, avval az intencióval, hogy az alapítvány kamataiból, már a jövő iskolai évtől kezdve, egy jó erkölcsű és a gimnáziumi tanulmányokban legjobb előmenetelt tett tanulóifjút jutalmazzanak, még pedig „valláskülönbség nélkül.“ Részünkről is igaz örvendezéssel esatlakozunk a gratulációnk tömegéhez s kívánjuk, hogy a jeles tanügyi férfiú még igen-igen soká éljen a piarista-rend, az egyház, a haza javára a legteljesebb szellemi és testi frissességben.

— Huszonöt év. Szép és lélekemelő ünnepségek voltak tanui ma egy hete azok, kik a helybeli kir. törvényszék fogházában lefolyt zajtalan, de annál szebb örömműnneppen résztvettek. E napon ülték meg ugyanis Schweitzer János, a helybeli fogház derék és érdemes felügyelője közszolgálatának 25 éves évfordulóját. Huszonöt év: hosszú idő; huszonöt év munkában eltöltve, becsülettel, szorgalommal és teljes odaadással: megemlékezésre méltó. Így tartották ezt a kir. törv.-széki fogház őrei is és felügyelőjüket szolgálati évfordulóján kedves meglepetésben részesítették. Ma egy hete d. u. 4 órakor a fogház iskolatermében gyűltek össze a fogházörök teljes számmal és nagyobb ünneplő közönség, leginkább az ügyészség hivatalnokai. Az ünnepeltet küldöttség hívta meg és a terembe lépésekor hangos éljennel fogadták. Az ünnepelttel családja is megjelent. Cseh János fogházörök csinos beszéddel üdvözlötte a felügyelőt, majd Czagány Ferenc kir. ügyészségi napdíjas mondott igazán remek és a szó igaz értelmében szónoki lendületű beszédet. Kiss Bandi fogház-örömester rövid beszéd kíséretében átnyújtotta az ünnepeltnek az összes fogházörök képeit egy csoportban megörökítő nagy fényképet, az ünnepelt leánya Schweitzer Poldika pedig édesatyját remek virágoskorral lepte meg. Schweitzer fogházfelügyelő a meghatótságtól elfogódva mondott köszönetet a nem várt és kedves meglepetés számba menő ovációért s ezzel az ünnepséget véget ért. — Másnap, hétfőn, Hlavathy József királyi főügyész-helyettes az ügyészekkel, az ügyészség hivatalnokai és a fogházörök jelenlétében lelkes és az igaz érdemet méltányoló beszédben emlékezett meg az ünnepeltéről. Schweitzernek a szőlők felújításával foglalkozó rabmunkások alkalmazása körül is kétségtelen érdemei vannak, azért örömmel ragadtuk meg az alkalmat, midőn ünnepeltetéséről lapunkban megemlékeztünk.

— Műkedvelői szinelődás. Mult számban megemlékeztünk arról, hogy a „s.-a.-ujhelyi iparosok önk. egyesülete“ f. hó 30-án, de legkésőbbben május hó 7-én műkedvelői szinelődást rendez. — Most már határozottan jelezhetjük, hogy a „Gyimesi vadvirág“ c. népszínmű előadása május hó 7-én lesz, melyről a falragaszok már a napokban fognak szétküldetni. — Jegyek már most előre válthatók Werner Miksa egyesületi főpénztárosnál a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

— Piac-rendezés. Lépten-nyomon alkalmunk van tapasztalni, hogy piacunk, különösen heti vásárok alkalmával, mostani összevisszaságában és rendtelenségével már csakugyan rászolgált az alapos rendezésre. Belátta ezt a város tanácsa is és a rendezést sok más teendője mellett is, első gondjai közé sorozta.

— Színészlet. A s.-a.-ujhelyi színházért ujjában Szalkay székesfehérvári szinigazgató folyamodott, a ki társulatával június havában szándékozik nálunk előadásokat tartani. — Kérelme fölött még sem a szinügyi bizottság, sem a városi tanács nem döntött. Mi részünkről sem mellette, sem ellene szót nem emelünk, csak azt a véleményünket kockáztatjuk, hogy nyári melegben a mi színházunkban még csak tűrhető szezonra is alig lehet kilátás.

— Kegyeletes megemlékezés. F. hó 18-án lélekemelő kegyeletes ünnepségek volt

színhelye a s. pataki ref. egyház temetőjébe. A ref. egyház lelkes főgondnokának és lelkészének kezdesére az egyházmegye, mindenek fölött pedig az egyház, díszes sírkövet emeltetett elhunyt feledhetetlen lelképásztora, néh. *Terhes Barna* sírjára. A szép művi síremléket az akkor épp ott ülésező egyházi képviselők, egyháztalálkozó, a főiskolai ifjuság és nagyszámú hölgyközönség jelenlétében *Zombori Gedő*, egyházmegyei és kerületi tanácsbíró, megyasszai ev. ref. lelkész, a jeles szónok, költői magas szárnnyalásu, minden szívet és lelket megható, szép és gyönyörűen előadott beszéddel és imával avatta fel s bizta egyszersmind a ref. egyház gondviselésébe. A lelkes főgondnok, *Buzsá János*, a beszédet és a közönség részvételt megköszönő beszéddel vette át a síremléket s fogadást ígerte ünnepiesen egyháza nevében annak fenntartását és megőrzését.

— **Sulyos baleset** cím alatt mult számunkban megírtuk, hogy *Zöldi Sámuel* óras, a rozoga toronyóra reparálása közben oly sulyosan megsérült, hogy gyógykezelése miatt B.-Pestre kellett mennie. Mint családjától örömmel értesülünk, a szerencsétlenül járt szorgalmas iparos kezének javulása már annyira előre haladt, hogy rövid idő multán nagyon is próbára tett családja és embertársainak nagy öröme hazajön. — Addig is, míg javulása teljesen beáll, hozzátartozói legjobb hírnévként örvendő órajavító műhelyét két teljesen szakavatott segédmunkással látta el, kik működésüket már megkezdték és kéri a n. é. közönség teljes bizalmát.

— **A felszámolás** alatt álló helybeli könyvgyár könyvkészletével és összes felszerelvényeivel együtt *Schleicher J.* krakkói kereskedő tulajdonába ment át, kinek itt Ujhelyben nagy mennyiségű borkészlete és szőlője is van.

— **Halálozás.** Részvétellel közöljük, hogy *Vissnyey Zoltán* mikóházi körjegyző neje, sz. *Wagner Apollónia*, f. hó 16-án Mikóházán 40 éves korában meghalt. Hosszas, hónapok óta tartott gyötör szenvedés előzte meg halálát, a mi valósággal szabadulás volt reá a nehéz földi kinoktól. A mindenkitől becsült, tisztelt és szeretett urnó halála családja és rokonsága körében nagy fájdalommal és általában őszinte részvételt keltett. Temetése 18-án d. u. 4 órakor ment végbe. A szertartást három paptársával *Iványi B. Károly* kázméri rk. plébános végezte és megható gyászbeszédet is mondott. A szép temetés pompáját emelte az ujhelyi dalosegyesület két gyönyörű gyászéneke. A halottasház udvaráról a díszes és sok koszorútól borított koporsóban nyugvó maradványait az elhunyt az Ujhelyből, a faluból és környékéből összegyűlt igen nagyszámú közönség kísérte ki a temetőbe. A megboldogultban *Staut Adolfné* urnó és *Wagner Alajos* dr. budapesti áll. gimn. igazgató édes testvérüket gyászolják.

— **Tűz.** Vámos-Ujfalu nagyközségben f. hó 17-én éjjel 1 órakor özv. *Bódvai Lajosné* nyug. tanítóné istállója tüzet fogott, a melytől a szomszéd ház is kigyuladt. Ezer szerencse, hogy teljes szélesend volt, mert különben, tekintetbe véve azt, hogy a lakosság mély álmában pihent, az egész falu leghetett volna. Így is a később egybesereglett lakosság csak a legnagyobb erőfeszítéssel volt képes a tüzet lokalizálni. A tüzet valószínű, hogy gyújtás okozta. r. l.

— **Kizárva — visszafogadva** Pár hét előtt mi is hírül hoztuk a kassai lapjainkól vett hírt, hogy az ottani r. k. nőtanítóképzből 15 leányt kizártak. Az okot kereső kérdőjelek helyébe most már megírhatjuk, hogy az egyházi főtanfelügyelőnek e napokban közre adott hírlapi nyilatkozata szerint a preparandista leányokat az ú. n. Házasbályok értelmében azért zárták ki, mert az illetők három tantárgyból „elég telen” tanjegyeket kaptak. A püspöki hatáshoz felebbezett leányokat ismét visszafogadták a képzőintézetbe.

— **Párbajvétség.** A s.-a.-ujhelyi kir. törvénytörvények a minap *Schwarz Ignác* dr. gálszécsi körorvost párbajvétség miatt öt napi államfogházra ítélte. Ezt az öt napot a mult héten már le is ülte.

— **Égi háboru.** Péntekre virradó éjjel az előtte való napokon volt 30—35 C. fokos, szinte nyári forróságra hatalmas égi háboru támadt, a mitől a hőmérséklet hirtelen leszállott 10—15 C. fokra.

— **A csusz és köszvényes bántalmak** legbiztosabb gyógyszer az a híres csusz és köszvény elleni kenőcs, melyet *Zoltán Béla* udvari szállító budapesti gyógyszerárban lehet üvegenként 1 frtért kapni. E páratlan szer csodás hatásáról, mint értesülünk, ezer és ezer ember gyógyozott már még.

— **Tanulmányut.** A homonnai felső kereskedelmi iskola III. éves növendékei, tanáraik vezetése mellett, f. hó 26-án Nagy-Mihályba rándulnak, hogy a *Petrovics József*-féle kályhagyárat, a kitűnő berendezési *Müller sörgyárat* és az uradalmi műmalomnak berendezését megtekintsék, szakszerű ismereteiket bővítsék.

— **Tarcalon Komássy Kálmán** fűszer és vegyes kereskedésében, egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

— **Egy tanonc** felvétetik *Bánóczy Kálmán* sütődejében, — ugyszintén. özv. *Glück Jakab* né könyvkötészetében is.

— **Kerestetik 1000 frt kölcsön**, első helyeni betáblázásra 8% mellett, közvetítőnek 2%. Bővebbet a kiadóhivatal. —

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendeltek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **Selyemgyári Zürichben.**
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragszandó — 1.

Irodalom

Secessio! Művészkörökben a secessió mindig nagyobb tért hódít az az új, most még gyermekkorú élő új irányzat, melyből a jövő művésze fog kisarjadzani, mindig több és több hívet szerez, kik szakítva minden béklyóval, minden szabállyal, melyet az eddigi iskolák a klasikus mesterek remekeiből vontak le, most teljesen új csapáson indulnak, s a gondolatnak, az eszmének akarják a vezérlő szerepet átengedni a kifejezés technikájára felett. A „Képes Családi Lapok”, ez a minden aktuális kérdéssel foglalkozó képes szépirodalmi lap, érdekes cikket közzöl a secessióról abból az alkalomból, hogy megnyitott a tavaszi tárlat. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára egy évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. (Budapest, Vadász-utca V. 14. szám.)

„Hasznos Tanácsadó.” Kinek ne volna arra szüksége? Hát még, amikor évenkénti potom 2 forintért szert tehet egy ilyen há tanácsadó és szórakoztató jó barát, mint a milyen a „Hasznos Tanácsadó” című képes családi lap, mely husvét vasárnapján jelent meg Gerő Attila, ösmert költő és műfordító szerkesztésében és a „Hasznos Tanácsadó” betéti társaság kiadásában. A lap mindenkinél, aki egész évre előfizet, ajándékol adja Benedek Elek: „Magyar Népköltés gyöngyei” című gyönyörű és diszkósú művét, melynek bolti ára három forint, azaz egy forinttal több, mint az előfizetés összege. Tehát a „Hasznos Tanácsadó” egy forintot fizet rá mindenkinél a ki járhatja a lapját. Ezenkívül száz meg száz olyan tanácsot közöl, a mezőgazdaság és háztartás köréből, mely maga egy vagyonnal felér. A ki e lapból mutatványszámot kér és arra elő is fizet, hű maradt mindig hozzá. A lap szerkesztősége Erzsébet körút 41. sz. a. van és bárkinek szívesen küld levéltel tanácsot is, ha rászorul. Kiadóhivatala Ferenczyk-tér 6. sz. a. honnan mutatvány-számot egy levelezőlapon kifejezett kívánságra ingyen küldenek.

A **binős** Nagyszerű problémát fejteget egy érdekes regény keretében *Francois Coppée*, a világhírű francia költő. Az kutatja, hogy az embert minő módon rontja meg ez a mi mai társadalmunk, hogy miféle ingerek, eszakiások, külső okok kergetik a különben jólelkű embert a bűnre. Gazdag, fordulatok egy regény, egész társadalmi életünkről lerántja a leplet s megpillantjuk benne a küzdő és küzdelemében elbukó embert. A nagy francia írónak e műve most jelent meg *Lyka Károly* kitűnő fordításában az Egyetemes Regénytár piros köteteké sorozatában. Ára két szép vászonkötésben 1 ft. — *Kiadja Singer és Wolfner.* Már kapható a Lóvy Adolf s.-a.-ujhelyi könyvkereskedésében is —

A **Nagy Képes Világtörténet** első kötete a most megjelent 22 és 23 füzetekkel, melyek a „Betűrendes Tárgyutató”-t is tartalmazzák, be van fejezve. A szaktudomány kimondta rá, hogy első rangú munka. Helyes volt az auctor megválasztása, kitűnőek azok a részek, melyek a legújabb kutatások óriási anyagát ölelik fel, szépek az illusztrációk, élvezetes az előadás módja, szóval az egész nagybecsű tudományos mű. Szépségeinél, vonzó tartalmánál és előadásánál fogva, méltó a nagyközönség legnagyobb pártolására. Négy pompás műmelléklet díszíti a most megjelent két füzetet is, egy közülök kiválóan érdekes, színes „Képfaragó műhely Egyiptomban”, mely az egyiptomi szobrok készítmódjait mutatja. A Nagy Képes Világtörténet 12 kötetben jelenik meg. Egy kötet ára diszkótésben 8 ft. Megjelen füzetekben is. Minden héten egy füzet, á 30 kr. Kapható a kiadó Révai Testvérek Irod. Int. Részvénnytársaság könyvkereskedésében, (Bpest, Üllői-út 18.) s Lóvy Adolf s.-a. ujhelyi könyvkereskedésben is.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, Bécsi-u. 4. Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék **divatos selyemkelmék, esipék és szallagok, valamint gyöngy-tüllruhák és gyöngytüllkelme-diszkek**ből. Fekete és színes selyemkelmék 85 krtól 14 frtig. Foulard-, Pongis- és States Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Miré, Pékin, Moiré-Mousselin minden színben. — Mintákkal kívánatra készítségül szolgálunk.

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Posta-mizériák a Sárközön.

— A kassai posta- és táviró-igazgatóság b. figyelmébe. —

Mindenütt nagy örömet keltett a kereskedelmi miniszternek a postahivatalok szaporítása tárgyában az igazgatóságokhoz intézett rendelete. Valóban legfőbb ideje már, hogy a posta-mizériáknak végett vessenek. Hiszen némely vidéken igazán kínai állapotok vannak. Ilyen elátkozott vidék közlekedés tekintetében az u. n. Sárköz is. Vegyük pl. Abarát. Oly távol esik ez a derék község a vármegye és a járás

székhelyeitől, hogy sokszor olyan ügyeket is posta uton kénytelen elintézni, melyek személyes érintkezést kívánnának. A legközelebbi város huszonnöve kilométer távolságra esik, a postája, négy és fél kilométernyire van, vasút- és táviró-állomása pedig tizennyire kilométerre. Közutjai nagyjára most épülnek s bizony még nem valami kényelmes utazás esik rajtok. De van idő, mikor Abara vidékéről csak repülővel közlekedhet a lakosság, akkor is vargabetű formájára Kir.-Helmecz és Ujhely felé. Ezeket csak sok idővel és nagy költséggel lehet segíteni; de a postai bajok megszüntetésének ideje itt van. Abara 960 lelket számláló község s többféle hivatal van benne; postai forgalma pedig oly nagy, miszerint nagyon is megérdemelné, hogy *Népezt, Petrik, Nagy- és Kis Ráska* községek körzetében postát kapjon. Harmadfél ezer ember megérdemel egy közelebb fekvő postát. Kérjük is szépen az illetékes hatóságokat, hogy a postahivatalok szaporításánál Abarát figyelembe venni méltóztassanak.

— á. —

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: *Schneider Jakab.* —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

Jubilált kir. tanfelügyelő.

S.-A.-Ujhely város felekezeti iskoláinak összes tanítói folyó hó 20-án tisztelegtek *Nemes Lajos* kir. tanácsos tanfelügyelő urnál 20 évi tanfelügyelői működése évfordulója alkalmából.

A tisztelgők érzelmeit *Fábry Károly* igazgató tanító tolmácsolta; kifejezést adott a tanítók a felett való örömeinek, hogy öngyűsége 20 évi működése után is azzal a lankadatlan szorgalommal és munkaerővel fáradozik a vármegye tanügye és a tanítók javára, melylyel pályáját megkezdette. Hálásan ismeri el azon jóakarátát, atyai gondoskodását, melyben a vármegyei tanítószágot felekezet különbség nélkül részesíti. Végül kívánja, hogy az isteni gondviselés soká, nagyon soká állandó egészséget, lankadatlan munkaerőt kölcsönözzön áldásdus működéséhez, tartsa meg a magyar kultúra, a vármegye tanügye és szerető családja javára.

A kir. tanfelügyelő látható örömmel és jóleséssel fogadta a tisztelgést; meghatottan válaszolt a szónok szavaira. *Nekem — ugymond — egyaránt kedves minden tanügyi munkás bizalma és szeretete, az önök munkaszeretete, önzetlen fáradozásuk legjobb támaszom, a siker, az eredmény az önök érdeme is. A jó kívánatokat viszonozva, kéri mindnyájukat tartsák meg továbbra is szeretetükben és barátságukban, mert inkább ennek szereti betudni a mostani tisztelgést is, mint hivatalos kötelességnek.*

Szívélyes bucsut vett ezután a tisztelgők mindegyikétől és újból megköszönte a szíves megemlékezést. Különös örömeinek adott kifejezést, hogy a tisztelgők sorában kezet szoríthat az öreg „Singerbácsi”-val is a már nyugdíjazott nagyérdemű mesterrel; kívánta neki, hogy jól kiérdemelt nyugdíját mindnyájunk öröme még igen sokáig élvezze.

Meghívó.

A „Zemplén-vármegyei Tanító-egyesület felső köre” f. évi május hó 4-én d. e. 9 órakor T.-Terebesen, az állami iskolában gyűlést tart.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó és a pénztáros jelentése.
2. Gyakorlati tanítás: „Összevont mondat tárgyalása a III. osztályban.” *Tartja: Krasznapolszky Margit*, t.-terebesi állami tanítónő.
3. Gyakorlati tanítás: „A helyesírás tanításnak néhány gyakorlati fogása a II. osztályban.” *Tartja: Kurucz Vazul*, t.-terebesi áll. isk. ig.-tanító.
4. Felolvasás: „Az emberszeretetre való nevelés, a felekezetek közt való béke ápolása.” *Felolvasó: Loyko Imre*, pzdicsi ág. ev. tanító.
5. Felolvasás: „A fali olvasótábla használatának előnyei és hátrányai; van-e egyáltalán

Folytatás a II. mellékletben.

ban szükség olvasótlábra? Fölolvassa: Pethő János, gálszécsi áll. tanító.

6. Fölolvasás: „Az olvasástánítás s a mai olvasókönyvek.“ Fölolvasó: Zseltvay Bogdán, varannói áll. tanító.

7. Fölolvasás: „Az alapszabályok 2. §. 4. pontja szerint egyesületünk „körönként dalegyesületeket alakít“ — miként volna az foganatosítható? Fölolvasó: Salgó Antal, varannói áll. isk. ig.-tanító.

8. Fölolvasás: „Mit tegyen a tanító a névmagyarosítás érdekében? Fölolvassa: Vas József, n.-mihályi áll. tanító.

9. Fölolvasás: „Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. revíziója.“ Fölolvassa: Tóth Jenő, t.-terebesi áll. tanító.

10. Esetleges indítványok. A jövő gyűlés tételeinek kitűzése, valamint a gyűlés helyének és idejének meghatározása.

Gyűlés végével közebb a „Csernyiczky“-féle étteremben; egy teríték ára 1 ft 20 kr. Kértenek a résztvevők néhány nappal előbb, levelezőlapon a közebbiben való részvevősről Tóth Jenő, t.-terebesi áll. tanító urat értesíteni. N.-Mihály, 1899. április hó.

Tisztelettel:

László E. Flóris,
a felső-kör jegyzője.

Mathiász József,
a felső-kör elnöke.

I. Birálat

„Mi a tanító feladata a terjedő szocializmus-szal szemben?“ című s „Virtus nobilitat!“ jellegével ellátott pályamunkáról.

A hazafias irányú nevelés eszközeiül a földrajz, történelem, továbbá a polgári jogok és kötelességek ismertetését és végre az olvasókönyveket jelöli meg és igen ügyesen mutatja ki, hogy ezen segédeszközök felhasználásával miként lehet felgyújtani a gyermekek szívében a magyar hazai iránti szeretet soha ki nem alvó vesta tüzeit s miként lehet megértetni velök, hogy a tulajdonjog szentségének megsértése egymással való torzsalkodásra, a torzsalkodás pedig a haza, e közös édes anya, végpusztulásához vezet. És itt nagyon helyesen jegyzi meg, hogy a hazafias irányú nevelés sikere nem a tankönyvekben foglaltak pontos betanításától, hanem a tanító egyénisége és az ügy iránt való lelkesedésétől függ teljesen.

Az iskolai nevelés harmadik főrészevel, a munkára való neveléssel foglalkozva, az iskolát, mint az államot fentartani hivatott erők képző, nemesítő műhelyét mutatja be, hol az életre való munkára, takarékosagra szoktató nevelés eszközeit: a gyümölcs terjesztést, kertészkedést, okserüi gazdálkodást s ezek kapcsán a jövedelmezőbb gazdálkodási ágaknak a különböző helyi viszonyok szerinti meghonosítása körül való eljárást jelöli meg, szóval itt is helyesen mutatja meg az irányt, mely felé haladva, a szocializmus fejlődésének útját állhatjuk.

A pályamű szerzője munkája második részében azt fejtegeti: mit tehet a tanító a népjárára a társadalomban s reá mutat azon okokra s körülményekre, melyek szülik s táplálják a nép lelkében a szociális hajlamokat s egyúttal részletesen és nagy szakismeretre valló tárgyalóssággal sorolja fel s ismerteti azon eszközöket, módokat, melyeknek segítségével az iskolából kikerült ifjú nemzedéket a tanító a gyakorlati életben okserüen vezetheti és megóvhatja attól, hogy lelkükben a roszraváló hajlamok csirái gyökeret ne verjenek. Ilyen eszközökül tünteti fel a dalegyesületek, olvasókörök megalakítását, tanulságosan szórakoztató fölolvások tartását; továbbá az anyagi jobb-lét előmozdítására szolgáló méhészet s gyümölcs-tenyésztés okserüi művelését és selymészetet. Ezeket kívül figyelmébe ajánlja a tanítóknak a takarékosagra szoktató hitelszövetkezetek megalakítását, ugyisintén a nép javainak az elemi csapásoktól való megóvására szolgáló tűzoltó-egyesületek szervezését, biztosító intézetek igénybe vételére való buzítást s végre mint a nép vagyoni tönkrejutásának szintén egyik megelőzését előző intézményt, mértékletességi egyesületek szervezését és mindezeket oly tájékozott körülményekkel és a kérdés fontosságától áthatott lelkesedéssel s egyszerűséggel, hogy szerzőnek tanulságos munkájához részéről csak gratulálhatok. Es ha eltekintek attól, hogy az iskolai nevelés tárgyalásánál elfelejtette megemlíteni a szociális eszmék csirájában elfojtó egyik leghatalmasabb eszközt a föltétlen és részrehajlatlan igazságszeretet gyakorlását, s ha eltekintek attól, hogy stílusa néhol kissé nehézkes s egy pár helyen önmagával ellenkezésbe jön: a pályadíjat szerző részére kiadhatónak véleméyzem.

A „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“ jellegével ellátott s ugyancsak a szociális kérdéssel foglalkozó pályaműről az előbbi munka birálata után már csak keveset mondhatok. A szerző ebben is ugyanazon tárgy körül forog,

mint az előbbeni, azzal a különbséggel azonban, hogy míg amaz bővebb szakismerettel s mindenre kiterjedő figyelemmel igyekszik megoldani feladatát, addig ez — miként jelölte is mutatja — jóformán az igazság és felebaráti szeretet gyakorlásával hiszi felépíthetni csupán azon templomot, melynek külsőben belől elnémul a gyűlölség szava és a melynek oltáránál szegény és gazdag, ur és szolga, erős és gyenge egymással kezét fogva, létre jön az a kapos, melynek közvetítésével a társadalmi ellentétek ha nem is simulnak el s szűnnek meg teljesen, de mindenestre áthidalhatók. A mit tárgyára vonatkozólag elmond az helyes és okos beszéd, de megközelítőleg sem ölel fel annyit, a mennyit a tanító s a szociális eszmék kifejlődésének meggyálására eszközül felhasználhat, ugyanazért munkáját pályadíjra nem ajánlhatom, azonban elismerésre méltónak tartom.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1898. szept. hó 26.

Beregzászy István,

mint a zempl.-vmegyei tanítóegyesület bíró-bizottságának tagja.

A rovatvezető postája:

L. E. F. — Nagy-Mihály. A gyűlésről, melyre sajnálomra el nem mehettek, kimerítő tudósítást kérek. Jegyző uram! — Üdvöt és sikert a gazdag programu gyűléshez!

CSARNOK.

D a l.

Itt a tavasz, csupa illat a szellő,
Tele van már vadvirággal a mező.
Rám mosolyog az ibolya kis feje,
Mint ha a te két szép szemed nevetne...

Olyan édes olyan jó itt pihenni,
Meg szeretném a világot ölelni.
Arcomba hull az akáca virága,
Mint ha a te édes ajkad csókolna!

(Ungvár)

R. Sárny.

Közgazdaság.

A buzatermelés jövője.

(3. folyt. és vége.)

Ha egyes országok nagyobb átlagtermését nem tulajdoníthatjuk is kizárólag a nagyobb mennyiségben elfogyasztott chilisalétrómnak, de el kell ismernünk, hogy a nagyobb mennyiségben felhasznált salétrom elhatározó befolyással van az illető országok bűmulatos nagy átlagterméseire. Ha ezen átlagtermések közül a közepeket vesszük ki, Németországot, s elképzeljük, hogy a mi termésátlagunk is felemelkedhet 18 hektoliterre, s mindenhez nem szükséges egyéb, minthogy a földnek megadjuk azt a tápanyagot, illetve mennyiséget istállótrágya, szuperfoszfát és chilisalétrom alakjában, amennyit ezen 18 hl. buza ki von belőle, akkor valóban súlyos váddal terhelhetjük ön-önmagunkat, hogy ezt mindaddig meg nem tettük, mert országunk valóban csak akkor lesz gazdag, ha átlag buzatermésével oda sorakozik Németország mellé. Lefoglalható területeink immár nincsenek, tehát okvetlenül termésátlagaink fokozására kell törekednünk.

Kétségen kívül az istállótrágyában is nagy mennyiségű légeny foglaltatik s ezt tudva nagyon sokan feleslegesnek is tartják a chilisalétrom használatát. Az istállótrágya azonban soha sem fog kifejteni olyan hatást, mint a minót kifejti a salétrom, mert az istállótrágyában foglalt légeny tartalma anyagoknak legfeljebb egyharmada van jelen könnyen oldható alakban, s innen van, hogy az istállótrágyában foglalt 100 kg. légeny csak olyan hatást fejt ki, mint a salétromban foglalt 45 kg. légeny. Ha az előirt mormális mennyiségű istállótrágyát hordjuk is ki a szántóföldre (600 m/m. hektáronként 3 évre) mégsem juttatunk oly nagy mennyiségű légenyt a talajba mint a mennyi kellene a legnagyobb termésátlagok elérésére. Igen nagy mennyiségű istállótrágyát azonban hol alkalmaznak az országban? bizonyára alig egynehány belterjesebb uradalomban. Istállótrágyában különben félannyi légeny sem termelődik, mint amennyire szántóföldeink felényi termésátlagok mellett is szükségük volna. A pillangós virágok termesztésének sem lehet akkora terület átengedni, hogy ezáltal fedeztessék a légenyszükséglet. Hátra volna még a zöldtrágyázás, a melylyel egyes vidékeken nevezetesen olyanokon, a melyek az e célra legalkalmasabb hüvelyeseket megtermik, sokat lehet lendíteni a bajon, de ez az eljárás is általában véve csak arra való, hogy vele a termésátlagok fenntarthatók legyenek, de

nem egyszersmint arra, hogy a természetlag segélyével fokoztassék is. Bizonyítja ez állítást Németország a hol a zöldtrágyázás leginkább el van terjedve, mégis salétrom fogyasztása az utóbbi 10 év alatt 2-7 millió métermázsáról 4-5 millió métermázsára emelkedett. Bizonyítja a chilisalétrom termékenyítő hatását azon országok, a melyek legnagyobb mennyiségű salétromot használnak, de egyszersmind a legnagyobb természetlagokat érik el. Így pl. Angolországnak természetlag buzából hektáronként 25-65 hl. s elhasznál ugyancsak hektáronként országos átlagban 18-20 kg. salétromot; Németországnak természetlag 18-08 hl. s elhasznál 16-92 kg. salétromot hektáronként. Ellenben Magyarország — országos átlagban — hektáronként csak 0-88 kg. salétromot használ el, természetlag pedig csak 11-90 hl. Ha majd nálunk is a salétrom használat országos átlagban hektáronként 16-92 kgra emelkedik, bizonyára természetlagunk sem igen fog Németországtól mögött maradni.

Nagyon természetes azonban, hogy a salétrom csak észszerűen alkalmazva fejtheti ki bűmulatos hatását. A többi tápláló anyagnak is elegendő mennyiségben kell jelen lenni a talajban s hogy jelen van-e vagy nincs, azt minden egyes esetben kísérletekkel kell megállapítani, 1/2 holdas parcellákon. Ezek közül egy trágyázatlan marad, egy csak szuperfoszfátot — egy csak kaintitot — egy kaintitot és szuperfoszfátot, az utolsó pedig kaintitot, szuperfoszfátot és chilisalétromot kap. Így lehet azután biztosan megtudni az eredményt, s azt, hogy melyik trágyázási mód nyújtja a legnagyobb jövedelmet. Arra is sulyt kell fektetni, hogy a salétromnak — mely csakis kikelés után tavasszal alkalmazandó — ne egész mennyisége szórással ki egyszerre, hanem két- három egyenlő részletben, két-három heti időközökben.

Egy jeles német gazda, Keller, igen pontos kísérleteiből pompásan világlik az ki, hogy az illető talajban sem káli, sem foszfor, sem légeny nem volt elegendő mennyiségben s ennek következtében legnagyobb hasznót és pedig óriási hasznót 343 márkát adott az a parcella amely mindhárom tápláló anyagból elegendő mennyiséget kapott. A kísérlet zabbal történt s a zab ára 19 márkába a szalma ára 3-40 márkába számítattatott métermázsánként. Az 5-ik parcella zabvetése olyan buja volt, hogy csak a rendkívüli kedvező időjárás miatt nem dőlt meg. Normális időjárás mellett ilyen óriási termést megdőlés miatt elérni nem lehetne.

Kiviláglik tehát az elmondottakból, hogy az ásványi trágyák mellett egyedül a salétrom az, melynek segélyével a világ buzatermelése lépést fokozható a kenyéret fogyasztó emberiség szaporodásával. Igaz, hogy ezen műtrágya drága, mégis a jelenlegi magasabb, s a jövőbeni magas buzaárak mellett alkalmazása busás hasznót hajt.

Az a kérdés már most, hogy ebből a salétromból csakugyan van-e annyi, a mennyi csak évtizedekre is elegendő volna a világ buzatermelésének oly mérvbeni fokozására, a mely mérvben a kenyérvető emberiség szaporodik. Alig hihető — bár némelyek állítják — hogy ez a salétrom forrás kimeríthetetlen legyen. Ovatos helyi tekintélyek beelése szerint a Chilei salétrom, még abban az esetben is, ha fogyasztása nem fokozódna 20—30 év alatt teljesen kifogyna. Van ott azonban nagy mennyiségű, kevésbé értékes anyag is, melyet nem használnak fel de valószínűleg meg fogják találni a módját, hogyan lehet azt értékesebbé tenni. Ezen készletet is tekintetbe véve, legkésőbb 55 év múlva ez a salétromforrás teljesen ki fog apadni; oly arányú fogyasztás esetén azonban, mint a minő megkívántatnék, hogy a világ buzatermelése a 30 év múlva szükséges fokra emelkedjék, úgy néhány év, 4-5 év alatt is kimerülne. Mi fog történni azonban akkor, ha ez az állapot bekövetkezik s a föld termőereje a salétromhiány miatt csökkenni kezd. Vajon unokáink éhen fognak pusztulni? Néhány év előtt konstataáltak Angolország kőszénbányáinak közeledő kimerülését. A világ kötött nitrogénjének kimerülése ennél sokkal fontosabb és nagyobb horderejű dolog, minthogy a buza fogyasztókra nemcsak az éhenhalás veszedelmét, hanem közvetve azon népeknek is inségét jelenti a kik alacsonyabb rendű gabonafélékkel táplálkoznak.

A jövő e tekintetben kétségkívül nem bízható; mégis feltehető, hogy a laboratóriumokban meg fog találni a mód arra nézve, miként lehet egyszerűen és jutányosan kenyérpótló anyagokat előállítani, avagy miként lehet a levegő szabad s ilyen alakban használhatóan nitrogénjét megkötni s a föld hanyatló termőerejének fokozására fordítani. A légköri nitrogénnek kötötté való átalakítása tehát ama nagy felfedezések közé tartozik, melyet a chemikusok találatkonyságának még csak ezután kell megoldani, mert a szabad nitrogén megkötése életkérdés a művelt emberiség haladásában.

Más felfedezések kényelmünknek, fényezésünknek vagy egyébként váltak javunkra; könnyebbé teszik az életet, megsegítik a vagyongyűjtést, időnként egészségünket kímélik meg, de a az emberiség uralmát a földtekén csak a szabad nitrogén lekötésével lehet meghosszabbítani. S alapos reményünk van arra, hogy a probléma megoldása nem lehetetlen, sőt a dolog már is a megvalósulás stádiumába lépett. Sir William Crookes már be is mutatta a londoni Royal Society egyik estjén, hogy a légköri szabad nitrogén elégethető. S hogy az egész levegő meg nem gyuladt, onnan van, hogy a szabad nitrogén meggyújtására sokkal nagyobb hőfok szükséges, mint a minót maga az égési folyamat kifejt. Csak egy erős indukció áram sarkai között gyulad meg s ég erős árammal a levegő, miközben salétromossav és salétromsav keletkezik. Természetesen ez még csak egy laboratóriumi kísérlet, a mely mellett mindjárt az a kérdés merült fel, hogy honnan volna vehető az a rettenetes erősségű villámáram, a melylyel évente 12 millió tonna nitrátot lehetne a levegőből elválasztani, mert körülbelül ennyi légrétegre volna szükség, hogy segélye az egész föld kerekén a legnagyobb termés átlagot lehesen elérni. Némi előzetes számítás arról győzte meg a kísérletezőket, hogy ez irányban nincs mitől tartani. Maga a Niagara vízesés szolgáltatná a szükséges elektromos energiát, még pedig anélkül, hogy hatalmas folyama jelentékenyen szenvedne.

Unokáink feladata lesz azonban ezt a problémát megoldani. Most egyelőre nyugtasson meg bennünket az a tudat, hogy a túltermelésnek immár vége van, 6 forintos búzárok többé nem fogunk látni, a jelenlegi búzárok pedig egészen alkalmasak arra, hogy termésátlagaink fokozása céljából befektetéseket eszközölhesünk, szántóföldjeinket szuperfoszfáttal és salétrommal megjavítsuk; tekintettel a föld fehérbőrű népességének évenként több mint 6 millió lélekkel való szaporodására, arról is bizonyosak lehetünk, hogy a világ termésátlagainak successive való emelése sem idézhet elő többé túltermelést.

Az igazi jav a jövőben csak a földbirtok; jövedelmező azonban a jövőben is csak az esetben lesz, ha a folyton emelkedő munkabérek a gazda szorgalommal, tudással s ennek eredményeként magasabb termésátlagokkal lesz képes ellensúlyozni.

A tavasz megérkezett és kihajt a földből a vetés, mely a szorgalmas földmíves munkájának gyümölcsét képezi. Vajjon az ahhoz fűzött remények mind beteljesednek-e, annak csak az Ur isten a megmondhatója. Mennyi esélynek van a gabona kitéve, míg az hónapok múltán a kamrába jut. Forrósság és fagy, eső és szárazság, kártékony gombák és rovarok, érzékenyen károsíthatja és részben tönkre is teheti; gonosz jégeső a földmíves reményeit romba döntheti; nem minden kár ellen óvhatja magát az ember, a jégkár következményei ellen azonban megvédeheti magát minden gondos földmíves, mennyiben a vetéseket idejekorán biztosítja, minden komolyan gondolkodó gazda az aránylag esékély költségektől nem fog irtózni, hogy magának azt a megnyugvást megszerezhesse, hogy a jégeső véres verejtékes munkájának gyümölcsétől, egész vagyonától, meg ne foszssa. A mult esztendő szomorú napjai, a midőn az előfordult jégkár sok biztosítatlan gazdát majdnem koldusbotra juttattak, intő példát szolgáltatnak mindenkire nézve. Az ország számos vidékéről — Kapuvár, Vitnyéd, Ungvár, Bártfa, Keszthely, Debreczen, Miskolcz és Tokajból már jégesők jeleztek, mely alkalommal mozdoró nagyságu jégszemek lepték el a földeket.

Sátoralja-Ujhelyi piac. 1899. április 21.

	I. o.		II. o.			I. o.		II. o.	
	ft	kr	ft	kr		ft	kr	ft	kr
16 gr. zsemlye	—	2	—	—	Paszuly 100	7	00	5	00
kilogrammonként	—	—	—	—	„	—	08	—	06
Abajdóc-kenyér	—	20	18	—	Aszaltszilva 100 l.	18	—	14	—
Rozs-kenyér	—	16	14	—	„	—	20	—	16
Marhahús	—	48	44	—	Órlött dara 100	20	—	18	—
Borjúhús	—	56	52	—	„	—	22	—	20
Báránhús	—	—	—	—	Tatárka 100 liter	—	—	—	—
Sér éshús	—	52	48	—	„	—	20	—	16
Szalonna	—	70	68	—	Burgonya 100 liter	2	00	1	60
Viasz gyertya	1	50	1	20	Életneműek:				
Öntött gyertya	—	48	46	—	Buza 1 mmáza	9	30	9	10
Szappan	—	26	22	—	Kétszeres 1 mm.	—	—	—	—
Egy tojás	—	3	—	—	Rozs 1 mmáza	7	40	7	20
„ kiló mák	—	48	44	—	Malátárpá 1 mm	6	40	5	70
„ vaj	—	90	80	—	Árpa 1 mm.	6	00	5	50
Sertézsír	—	76	72	—	Zab 1 mm.	6	00	5	80
Liszt 100 kiló	18	40	17	20	Kása 1 mm.	12	00	10	00
„ 1	—	19	—	—	Kukorica 1 mm.	4	80	4	60
Borsó 100 kiló	18	—	16	—	Spiritusz 1 liter	—	70	—	—
„ 1	—	20	—	—	„ á 100 Tralles ^o	—	72	—	—
Lencse 100	12	—	8	00	Sav. káposzta 1 ko.	—	12	—	10
„ 1	—	14	—	9					

Vármegyei Hivatalos Rész.

148/99. erd. sz. Zemplén-vm közig. erd. bizottságától.

Hirdetmény.

A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló 1898. évi XIX. törvényeikk 2. §-a felhatalmazza a földművelésügyi ministert, hogy a törvény 1. §-ában említett birtokosok (községek, vagyonszékegek, volt urbéresek, törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok, rendezett tanácsú városok, egyházi személyek, egyházi testületek, köz- és magánalapítványok, hitbizományok, közbirtokosságok, némely részvénytársulatok és az erdősitő társulatok birtokában levő törvény szerint állami kezelésbe vehesse át, u. m.:

a) a magánbirtokosok (fentebb nem említett birtokosok) tulajdonában levő véderdőket; b) az 1879. évi XXXI. törvényeikk (erdőtörvény) 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényeikk (a mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvény) 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt azon kopár területeket, melyeknek állami kezelésbe való átadására a birtokos a törvény 1. §-ának g) pontja alapján nem kötelezhető;

c) az 1879. évi XXXI. törvényeikk 165. §-ának és az 1894. évi XII. törvényeikk 13. és 14. §-ának hatálya alá nem eső kopár területeket.

Felhívotnak tehát az érdekelt birtokosok, hogy a mennyiben a törvény ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, a földművelésügyi miniszterhez intézett kérelmeiket lehetőségig a törvény életbe lépése napjától számított 15 napon belül az alulírt közigazgatási bizottsághoz be-terjeszszék.

Tájékoztásul figyelmeztetnek a birtokosok, hogy az állami kezelésbe átadott területek közléseért a törvény 19—22. §-ai szerint kivetendő és a törvény 24. §-a szerint beszédendő évi járulékokat tartoznak az államnak fizetni, *azonban ezen kötelezettség alól indokolt kérelem alapján a törvény 23. §-a szerint részben, vagy egészen felmentethetnek*; továbbá, hogy a fentebb b) és c) pont alatt említett kopár területek állami kezelésbe adása esetében az erdősitést a törvény 3. §-ának második bekezdése szerint a földművelésügyi miniszter által megállapítandó terv szerint kötelesek foganatosítani, beerdősített területeiket pedig az 1879. évi XXXI. törvényeikk 2-ik, illetőleg 4. §-a szerint tartoznak kezelni.

Ehhez képest a betérjesztendő kérelemben:

a) meg kell jelölni a község nevét, a melynek határában az állami kezelésbe átadni óhajtott véderdő, vagy kopár terület fekszik;

b) ki kell mutatni a véderdő vagy kopár terület kat. helyrajzi számát és kiterjedését;

c) ki kell jelenteni a birtokosnak, hogy a törvény 3. §-ának második bekezdésében, továbbá a törvény 18—22-ik és 24. §-ában foglalt határozatoknak magát aláveti;

d) nyilatkoznia kell, hogy a törvény 23. §-ában említett kedvezményre igényt tart-e, s ha igen, mely okok alapján; s végül

e) be kell jelentenie azt, a ki őt a hatóságokkal és a kezeléssel megbízandó m. kir. állami erdőhivatallal szemben, mint meghatalmazott képviselni fogja.

Azok a birtokosok, kik kérelmüket a fentebb megjelölt időpontig esetleg be nem terjeszthetik, ezt később is bármikor megtehetik. Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. apr. 19.

Márton Sándor s. k.,

m kir. főerdész,
a közig. erd. bizottság szakértő kültagja.

1993. I/99. sz. A tokaji járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén-vármegye Tokaj nagy községben a lemondás folytán megüresedett *községi állatorvosi állásra* pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat *folyó évi május hó 15-éig* annál inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmazása áll 300 ft. évi fizetésből és szabályrendelettel megállapított látogatási és vágatási díjakból. — Látogatási díj nappal 20 kr, éjjel 40 kr. Vágatási díj darabonként: szarvasmarháért 20 kr, borjuért 10 kr, juh és sertésért 5 kr.

Ezenkívül a megválasztott községi állatorvos, mint állategészségügyi szakértő működik a tokaji és tarczali vasúti állatrakodó állomásokon, alkalmaztatik továbbá rendes napidíj mel-

lett a tokaji, bodrog-kereszturi s a tarczali országos állatvadászok.

Tokaj, 1899. április hó 14-én.

Füzesséry Ödön, főszolgabiró.

204/V. szám. A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirójától.

Árverési hirdetés.

A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabirója közhírré teszi, hogy Sárospatakon f. évi április hó 24-ik napján d. e. 9 órakor a Janovits Jónás sárospataki pékmestertől elkobzott 24 zsák romlott s élvezetre nem használható liszt, keményítő gyártásra, szeszfőzésre, vagy feltakarmányozásra nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők el fog adatni.

Vevő a lisztet a jelzett célra és csak hatóságai ellenőrzés mellett használhatja fel.

S.-A.-Ujhely, 1899. április hó 19.

Barthos, főszolgabiró.

1847. I/99 sz. A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabirójától.

Körösvény.

Barancs községben f. hó 3-án egy darab, homlokán csillag, hátulsó jobb lába kesely kanca ló bitangásban találtatott. Igazoltt tulajdonosa a község előjáróságánál átveheti.

S.-A.-Ujhely, 1899. április 18

Nemes, szolgabiró.

2070. közig. 99. sz. A varannai járás szolgabirójától.

Körösvények.

I.

Folyó április hó 11-én a délelőtti órákban Szeeliszke község határában egy vándorló koldús holtteste találtatott s a megejtett vizsgálat után Szedliszken eltemettetett.

Miután a halottnál semmi nemű irás nem volt található, személyazonosságának és illetőségének megállapíthatása végett körözése ezenel elrendeltek, felhívotva a hatóságok, hogy a nyomozatot e tekintetben foganatosítani és az elért eredményről hivatalomat értesíteni sziveskedjenek.

Személyleírása: kora: 40 év körüli; termete: középmagas; haja: barnás; szeme: szürkés; orra: széles; ruhája: rongyos; egyik lábán bocskor a másik meztelen.

II.

2112/I. 99.

Ifj. Szabol Mihály varannó-csemernyei lakos tegnapi napon bejelentette, hogy folyó évi április hó 17-ről 18-ra viradó éjjel egy kanca lova az istállóból elszökött vagy ellopott.

Tisztvársi barátsággal kérem a társhatóságokat, hogy ezen lovat községeikben köröztetni, feltalálás esetében hivatalomat értesíteni sziveskedjenek. A ló leírása: fekete szőrű, első bal és mindkét hátulsó lábán csüdben fehér, 10 éves kanca. Ismertetőjele az is, hogy nyelvén egy most hegedő sebhely van.

Varannó, 1899. április 19.

Diószeghy János, szolgabiró.

Heti naptár.

Vasárnap,	április 23. Béla.
Hétfőn,	április 24. György.
Kedden,	április 25. Sz. Márk.
Szerdán,	április 26. Kletus.
Csütörtökön,	április 27. Zita sz.
Pénteken,	április 28. Vitál. Valér.
Szombaton,	április 29. Péter.

A szerkesztő postája.

P. G. br. úrnak — E.-Kürth. Levélben válaszolunk. Ignatusnak Névtelenül beküldött kéziratát semleges közönnnyel félretettük.

Vér. Irta: M. H. Tessék velünk közölni teljes nevét. W. M. úrnak — Mád. Legszivesebb köszönetünk gyöngődő figyelemért!

Márciusi hó. Nem elégti ki a mi igényünket. A negyedik verson még érthetetlen is. Sirba visz — A mézes hetek: nem ütök meg a mértéket.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Énlert Gyula.

Hirdetések.

394. körj. sz. Agárdi körjegyzőségétől.

Vadászati jog bérbeadása.

I.

Nagy-Tárkány községbeli vadászati jog 1899. év május hó 1-től 6 egymásután következő évekre 1905. évi május hó 1-ig *folyó évi május hó 4-én d. e. 9 órakor* a község házában nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. Az árverési

feltételek az agárdi körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

II.

Leányvár községbeli vadászati jog 1899. évi május hó 1-től 6 egymásután következő évekre 1905. évi május hó 1-ig folyó évi május hó 5 én d. e. 9 órákor a község házában nyilvános árverés útján bérbe fog adni. Az árverési feltételek az agárdi körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Agárdon, 1899. április 19-én.

Korchma Menyhért,
körjegyző.

A. 602/99. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur az 1899. évi április hó 7-én 17,247. sz. a. kelt rendeletével a vallásalap kegyuraság alatt álló varannói róm. kath. templom, paplak és az ahhoz tartozó gazdasági épületek helyreállítását a hitközség által természetben és ingyen kiszolgáltatandó esetleg 22 frt 40 kr. készpénzért megváltható 43 kézi napszámon felül 1021 frt 81 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása czéljából az **1899. évi május hó 9. napjának d. e. II órájkor** a s.-a.-ujhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. évi április hó 17-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

138/99. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvény-cikk 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pozsonyi kir. járásbírósg V. 1608/98. sz. végzése által Magen David fia javára Weinberger Zsigmond ellen 102 frt 19 kr. tőke, ennek 1897. évi augusztus hó 5. napjától számitandó 5% kamatai és eddig összesen 61 forint 10 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 310 forintra becsült vegyes burtok és szeszitalokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a V. 134/99. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alperes n.-mihályi lakásán leendő eszközösítésre **1899. évi április hó 26-ik** napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő Kelt N.-Mihályon, 1899. évi április hó 7. napján.

Gaal Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 3978/1898. sz.

Árverési hirdetmény.

A kir.-helmecei kir. telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a kir. kincstárnak Oláh János elleni árverési ügye Schwarz Leopold Adám szállástanyai lakos utóajánlata folytán a Kis-Czigánd község határában fekvő a kis-czigándi 98. sz. tjkvben 119, 459-460, 1092, 1374-1375, 1657, 1952. hr. szám alatt foglalt és Oláh János nevén álló ingatlanokra 485 frt 10 kr. kiküldési árral, de az utóajánlati összegnél vagyis 485 frt 10 kr. alább nem a 10% bánatpénz vagy másfelannyi értékű óvadékképes értékpapírok előleges letétele s három részletben az árverés napjától számitandó 15. 4f., 60 napok alatt 6% kamatokkall fizetés kötelezettségével **1899. évi április hó 28.** (huszonnyolcz) napján d. e. 11 órákor Kis-Czigánd község házában nyilvános árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órákban ezen kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóságnál és Kis-Czigánd község közházánál megtekinthetők.

Kelt Király-Helmecezen, a kir. jbróság, mint telegkönyvi hatóságnál 1898. évi október hó 20. napján.

Dancs György, kir. aljbíró.

M. 509/899. számhoz.

Hirdetmény.

A vármegye közig. bizottsága f. évi 334/626 kb. sz. a. hozott határozatával a nagymihály-homonna-mezőlaborcz-liszkaik törvényhatósági közuton lévő 183. sz. műtárgy helyreállítását 1455 forint 66 kr., továbbá f. évi 333/624 kb. sz. határozatával a v.-csemernye-sztropkó-szvidniki törvényhatósági közut mogyoróczkai szakaszán lévő 28. sz. műtárgy helyreállítását 1594 frt 31 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fenti munkálatok kivitelének biztosítása czéljából az **1899. évi május hó 4-ik napjának délelőtt 11 órájára** alulnevezett hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó külön-külön teendő ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. április hó 5-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

Tk. 1773/1899. szám.

Hirdetmény.

Hardicsa község telegkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás, a telegkönyvi bejegyzések helyesbbitésével kapcsolatosan fogatosították.

E czélból az átalakítási munkálatok hitelesítése és a helyszini eljárás a nevezett községben **1899. évi június 5-én** fog kezdődni s a tervezett hitelesítésére Bálint Lajos kir. albiró és Lovász Ferenc átalakító kiküldetik.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy megbízott által jelenjenek meg és az új telegkönyvi tervezetek ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telegkönyv végleges átalakítása után téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telegkönyvekben előforduló bejegyzésekre okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telegkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telegkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18., és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telegkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóságnál 1899. évi április hó 13-ik napján.

Bálint Lajos, kir. albiró.

Tk. 2378/1899. szám.

Hirdetmény.

Oszturznioza község telegkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás, a telegkönyvi bejegyzések helyesbbitésével kapcsolatosan fogatosították.

E czélból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszini eljárás a nevezett községben **1899. évi május hó 23-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telegkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telegkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telegkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telegkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedése kedvezményétől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósgnál mint telegkönyvi hatóság, 1899. évi április hó 14-ik napján.

Dr. Oláh István, kir. albiró.

325/I. 99. sz.

Árlejtési hirdetmény.

S.-A.-Ujhely város a „Papsor“-utezán létesítendő 1196 forinttal előlkölségtel betonesatorna kiépítését elhatározzván, ezen munkálat biztosítása czéljából **1899. évi április hó 27-ik napjának d. u. 3 órájára** S.-A.-Ujhely város házában a polgármester hivatalos szobájában írásbeli ajánlatok elfogadása mellett ugyanakkor megtartandó szóbeli nyilvános árlejtési versenytárgyalás tüzetik ki.

Vállalkozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt a polgármester kezeihez 60 forint bánatpénzt, vagy óvadékképes értékpapírost letenni.

Az árlejtési feltételek az építészeti felügyelő hivatalos helyiségében tekinthetők meg.

Kelt S.-A.-Ujhely város tanácsának 1899. évi április hó 17-én tartott tanács ülésében.

Kapás L. Aurél,
főjegyző.

Székely Elek,
polgármester.

Tk. 339/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Srót Takács János végrehajtást szenvedő elleni 43 forint 50 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbírósg) területén lévő Tolcsva község határában fekvő a tolcsvai 462. sz. tjkvben végrehajtást szenvedő nevén álló a) 666. hr. sz. ingatlanra a hozzájegyzett közös legelő illetőséggel 336 frt; b) 743. hr. sz. pinzceágra 5 frt; c) a 2098. hr. sz. ingatlanra 39 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi május hó 8-ik** napjának d. e. 10 órákor Tolcsva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 33 frt 60 kr., 50 kr. és 3 frt 90 kr. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3933. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt másfél annyi értékű óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezeihez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóságnál 1899. évi február hó 4. napján.

Plathy, kir. járásbíró.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztály-sorsjáték (IV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magyar Kir. Szabadalmazott Osztály-sorsjáték Sorsolási Terve.
Negyedik Sorsjáték. 100,000 sorsjegy 50,000 nyeresemény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1899. május 18. és 19-én.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1899. június 14. és 15-én.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1899. július 11., 12. és 13.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1899. szeptember 13-tól október 11-ig.	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1.000,000	
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	(Egy Millió)	
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000		
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000		
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000		
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000		
50 á 100	5000	60 á 300	18000	70 á 500	35000		
2900 á 40	116000	3900 á 80	312000	4900 á 130	637000		
3000 nyer.	Kor. 240000	4000 nyer.	Kor. 477000	5000 nyer.	Kor. 898000		
Negyedik osztály. Betét 40 korona. Huzás: 1899. augusztus hó 2. és 3-án.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1899. augusztus hó 23. és 24-én.					
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á 10000	30000	3 á 10000	30000				
5 á 5000	25000	5 á 5000	25000				
8 á 2000	16000	8 á 2000	16000				
10 á 1000	10000	10 á 1000	10000				
70 á 500	35000	70 á 500	35000				
3900 á 170	663000	3900 á 200	780000				
4000 nyer.	Kor. 934000	4000 nyer.	Kor. 1061000				

Az I. osztály huzása 1899. évi május 18. és 19-én lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztály-sorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1899. évi április hó 16-án.

Magy. Kir. Szabadalmazott Osztály-sorsjáték Igazgatósága.
 Lónyay. Hazay.

A mélt. Sennyey Mária báró kisasszony tulajdonát képező zemplén-vármegyei (bodrogközi) **Bélatanya** 1998. kat. holdat tevő birtok **1900. évi május hó 1-től** minden fölszerelés nélkül haszonbérbe kiadandó.

Bérelni szándékozónak felvilágosítást ad **Bélyben**

Kiss Károly,
 tisztartó.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Vetőgépek. E k e k.

Pontos czim:
Első megyer
Gazdasági Gépgyár
 részvény-társulat
B U D A P E S T.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtevése előtt kérjük minden szakbavágo kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árajegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Morzsológok Szecskavágók Borprek

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V., Lipót-körut 19. szám.
 (Vigszínház mellett a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közön égnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai téle legújabb szerkezetű **compound gőzmozgonyait** félstabil és stabil alakban, amelyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzszéplőket négy-szer fordítható acél-dobsinokkal, to'dást nem igénylő szalmarázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas **cséplőkészleteket, arató és vetőgépeket, szecskavágókat, répvágókat** és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek!

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem S.-A.-Ujhely és vidéke n. é. közönségét, hogy üzletemet **foljó évi április hó 24-től** a dr. Schön Vilmos Weckerle-téren levő házába (hol eddig Róth B. vaskereskedése volt) helyezem át.

Egyszersmint vételre ajánlok a **IV. osztályu sorsjáték első osztályára sorsjegyeket** és pedig:

1 egész sorsjegyet	6 frtért
1/2 " " " " " " " " " " " "	3 frtért
1/4 " " " " " " " " " " " "	1 frt 50 kr.
1/8 " " " " " " " " " " " "	75 kr.

Ugyancsak kaphatók nálam: mindennemű **borok, liquerök, valódi borovicska, továbbá dohány és szivar, okmánybélyeg váltóúrlapok** stb.

A n. é. közönségnek üzletem iránti bizalmát továbbra is kérve maradtam tisztelettel

Lőw Mihály.

Homlokzat-festék-gyár
 KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában.)
 Kitüntetve arany érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari, bánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
 E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíthatók és ami a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az olajfestékkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
 Ö császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpallal bélt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalogkiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbélésével, ugyanannál a cipősnél s aztán küldjék ide.
 Hiszünk, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalonczipők.
 Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:
 Tisztelt Doktor ur!
 Az asbestbetűt cipők kitűnének bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfejésem, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.
 Szíves tanácsát köszöni
 Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő híve
 Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagakat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélésével látja el.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnését legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szálították.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

➔ **Viszonteladónak megfelelő árendemény.** ➔
 Kapható kizárólag csak az Általános asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI. Szív-utca 18. szám.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-lakk-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonmani befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármass hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszer-tárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Főraktár: Nagy Ferencz, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóczi-utca.

Kleinmann és Klein

— tölgy-, épület- és szerszámfa raktára —
 S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok 1 frttól 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfákat, keréktalpokat és küllőket; nyírfa és bükkfa rudakat**, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok

S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör“ emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáromban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **42 év óta** fennálló, a főtéren lévő

arany és ezüst ékszer-üzletemet

nyugalomba vonulás miatt végképen kiárusítani szándékozom, e végből üzletemben lévő mindennemű **arany és ezüst tárgyakat 20%-al gyári áron alul** végkiárusítom. Ennélfogva felkérem az érdeklődőket, hogy ebbeli szükségleteiket mielőbb beszerezni sziveskednének.

Áruim valódiságáról, tartós és kiténő minőségéről majdnem egy félszázad óta fennálló, reális alapon működő üzletköröm és polgári állásom kezeskedik.

Üzlethelyiségem f. évi apr. hó 24 től kiadó.

Kiváló tisztelettel

Rosenberg Sámuel
 ékszerész.

Közgyűlési meghívó.

A s.-a.-ujhelyi villanyvilágítási és erőátviteli részvénytársaság
folyó évi május hó 7-én délelőtt 10 órakor
a s.-a.-ujhelyi takarékpénztár hivatalos helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadások be-
terjesztése és a mérleg megállapítása.
2. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés.
3. A felmentvény iránti határozathozatal.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.

A zárszámadások, valamint az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelen-
tések a törvény által előírt időben a s.-a.-ujhelyi takarékpénztár hivatalos
helyiségében megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. évi április hó 20-án.

Dókus Gyula,
társulati elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

8. §. Szavazatra az jogosult, ki a közgyűlést megelőzőleg részvényét a társaság
pénztáránál letéteményezte és erről elismervénnyel bírt.

Urasági kocsis,

aki nőtelen, kiszolgált huszár, németül be-
szél, valamint kétfogatu kocsi vezetéséhez
és a loápoláshoz ért, azonnal alkalmaztatik.
Évi fizetése 120—150 forint lakással, tel-
jes ruházással, eszímával, fehérnemű nélkül.
— Jelentkezhetni szolgálati könyvvel és
bizonyítványokkal báró Schönberg-féle
uradalomnál, Csoma u. p. Kereczke,
Máramaros-megye.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirnevű házszer ellentállt az idő megpróbálása-
nak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájda-
lomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél,
csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **KI
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTAT

Legnagyobb nyereségű legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50,000 nyereségű
jegyzéke.

A legnagyobb nyereségű legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyereségek részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Rendelőlevelé levagandó.

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt. utánvételezni kérem } A nem tetsző
postautalvánnyal küldöm } törlendő.

Pontos
cím:

A negyedik m. kir. osztálysorsjáték
nemsokára ismét kezdődik és

100,000 **50,000**
sorsjegyre **ujból** nyereség

jut, vagyis az oldalt levő nyereségjegyek
szerint az összes sorsjegyek
tele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint
már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió
160.000 koronát sorsolnak ki biz-
tosan. A legnagyobb nyereségű legszeren-
césebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél
eredeti sorsjegyeket a tervszerű
eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegy 6.-
> fél > > > 3.-
> negyed > > > 1.15
> nyolczad > > > .75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz
előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt
vevőinknek a hivatalos Fuzási jegyzéket,
hivatalos tervezetek pedig díjtalanul álla-
nak rendelkezésre. A húzások a magy.
kir. kormány ellenőrzése mel-
let nyilvánosan történnek és azoknál min-
denki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mi-
előbb, legkésőbbben azonban

folyó évi május hó 3-ig
hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték
főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyeresémet
fizettünk tisztelt vevőinknek;
rövid idő alatt körülbelül egy
és fél millió koronát.

Helyiség-változtatás.

A zemplénmegyei kereskedelmi,
ipar-, termény- és hitelbank

intézeti helyiségét

f. 1899. évi április hó 24-én a Kazin-
czy- és Rákóczy-utca sarkán levő
Róth ezelőtt Rác-féle ház emeletére
helyezi át.

Vegyi ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju- ruha festő-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni,
hogy itt S.-A. Ujhelyben

gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító, mű,
selyem és kelmefestő üzletemben

elvéallalok tisztításra: fejtetlen és fejtett báli-, utcazi-, se-
lyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus díszítés-
sel. — Továbbá uri- és női öltönyöket: egyenruhákat, báli
belépőket, selyemkendőket, esipke-függönyöket, prémezett és
himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt,
kezttyüt és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruha festészetemet különösen ajánlom a közönség
figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női-
és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb
színekben. Bolti minta után csakis tiszta világos színű szövetek
alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétfejtve, mivel
így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítottik.
— Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Ajánlom továbbá téli ruhák festését, u. m. téli felöltők,
köpenyek, női gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan
eszközöltetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban
teljesítek.

Férfi- és női ruhák 24 óra alatt tisztítottatnak.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

mély tisztelettel:

Főüzlet és nagyműhelyem: S.-A.-Ujhely,
Kazinczy-u. 508. sz. a kereskedelmi bankkal
szemben.

Rakovszky Sándor,
vegyi tisztító és kelmefestő.

Folyó év április 24-ik napjától kezdve üzletemet
és nagy műhelyemet saját házamban Bercsényi-utca
45. sz. a foházal átellenében helyeztem át.